

MÉREGTELENÍTŐ

2018.05.szám

KEDVES OLVASÓ!

Időben is, élményekben is a távolból bukkanok fel ismét, hogy Veled találkozzak. Mivel a húsvéti ünnepi számot igyekeztünk a szokottnál korábban megírni, így a jelen májusi szám hosszabb szünet után van születőben. Az elmúlt hetek – akár beszélünk róla, akár nem – mindnyájunkban félelmektől, aggodásoktól, reményektől, akár csalódásoktól roskadoznak.

De én most nem a mulandó és kisebb jelentőségű eseményekről szeretnék szólni. Ez a felszín, a hangos, kihívó, sokszínű, kérdésekkel tűzdelt Való Világ. Ott is újjá születőben van Valami – reméljük, egészségesebb Élet.

De van a Valóságnak egy mélyebb rétege, ami nagyobb figyelmet érdemel! Nagy kérdés, hogy eljutottunk-e az elmúlt hetekben erre a szintre? Hagytuk-e, hogy megérintsen a Teljes Valóság? Az, ami a Létünk alapja, amiért létezőnk, tanulunk, ami arra készítet, hogy megfogalmazhatatlan kérdéseinkre keressünk válaszokat.

Mert ez a tavaszelő, a nehezen megmutatkozó Újra Születés válasz a lelkünk legmélyebb vágyaira. Hogy hiába fagyott el, halt el a Természetben az Élő – idén is újra életre kel, kicsírázik teljes pompájában az Élet. A Természet sok szólammal zengi az Élet dicséretét.

2 hete láttam meg döbbenetesen egy virágokkal teli, majd elröppenő tulipánfát egy kertben. Szinte egyik napról a másikra születtek meg ezek a hatalmas, pillangószerű virágok. És a fa csúcsán fáradhatatlanul zengte dalát a kék ég alatt egy nehezen felfedezhető, apró szárnyas dalnok. S bennem a zsoltár szavait idézte a dallam: "Ujjongj az Úrnak, földkerekség, zengj Neki dicsőítő éneket!"

Hát így van együtt, mint egy folyam, bennünk, emberi lényekben a pusztulástól való félelem, aggodalom, majd reménykedés, hogy talán Megint.. és Mégis... s aztán a kézzel fogható megtapasztalása a Mindenséget kormányzó JÓSÁGnak.

Örvendezzünk hát, ezt a sok-sok gyönyörűséget látva! Ámuljunk a Születés, az Életadás csodáján.

Köszöntsük a Mindenséget Éltető Lelket! (P.M.)

Kozma László: Kút

Kell legyen, mi mélyebbről fakad
Akárcsak az artézi kutak
Bőven adjon kristály-sugarat.

Kell legyen, ami mélyről jövő
Égboltot és csillagot tükröző
Forrás, szemben élő szelíd jövő.

Rossz szándékok be nem szennyezik,
És húsen fut el a lelkedig
Kövek közé csillogást derít.

Mert kell, hogy az egyszerű szavak
E nemzet szívéen megfakadjanak,
Utat leljen az artézi patak.

Pusztas Sándor: A Szentlélek himnusza

A Lelket várom, a Nagyszerűt,
Mi Szépségekben szíven üt.
A Lelket, ki az Atyától lett
S a vizek felett lebegett.
A Lelket, akiben élet forr,
És rózsáival teleszór...
A Lelket, mely gyújt, csodát mível,
És betölt kegyelmeivel.
Mi főnről, egekből árad át,
Az örök élet áramát.
Mi telít, ürít és újra tölt
És újjászületik a Föld!
A Lelket várom, az Ihletőt,
Ki megvigasztal szenvedőt,
Ki megihleti az alkotót,
Akartat velünk minden jót!
Ő áll mögötted, ha verset írsz,
Ha víg vagy és ha sírva sírsz.
És rádcsorog, mint hű, szende
fény,
Mint piros szárnyú költemény.
A Lélekre várok, lesem én,
Mely örök ifjú, sose vén.
Ifjabb, akár e zengő tavasz
És szirmaival behavaz.
A Lelket várom, dús égi Szél,
Ott fú, hol akar és beszél.

Mond kimondhatatlan szavakat
És kormányoz világokat.
Mint Isten zord villáma repül,
Pápák szavára települ.
Zúgó Vihar, mi úgy rohan át,
Hogy elgömbülnek a koronák.
Mint irgalmas szellő lengedez,
Békéjével simít, legyez.
Meggérem, mondjon majd értem szót,
Védje az egyedülvalót.
Velem, veled, és vele legyen,
Hogy minden ember szent legyen!
Legyen, aki víg s ki bús, az is,
S legyenek mind a holtak is...
A Lelket várom, Vigasztalót,
Hogy szóljon és mondja azt a Szót,
Mi tisztán a Lélekből való,
S egyedül örökkévaló!
Amely minden szóba beleszól,
Melyre a cédrus meghajol,
Amely száll a Libanon felett,
És Kérdés is, meg Felelet!
Amely zengve zúg és zúgva zeng,
Magasságban s a mélyben lent!
Ki az Infernókban s Poklokon,
Az egyedüli Hatalom!
És ki egyedüli Úr csupán,
Pecsét, az Isten trónusán!

Hála...

Hála neked Uram, mindenért, amit teremtettél. Köszönöm a fákat, virágokat, pillangókat, állatokat és az embereket, amelyeket a te képedre alkottál. Köszönöm, hogy engeded, hogy osztozzak a te csodálatos teremtésed örömében. A te világosságod fénylően sugárzik a szívemben, és meg fogom tenni az akarodat, hogy megvédjem a Föld paradicsomát. Köszönöm, hogy megáldasz engem a világ ajándékával, és hogy a Te képedre teremtettél engem és minden Általad teremtett dolog szépségével alkottál engem. Hálás vagyok a szeretetért, amelyet nekem mutattál azzal, hogy erre a Földre helyeztél engem, minden más dologgal, kicsivel és naggyal. Szeretlek téged Isten. Ámen.
(Tea Gonzales, Albuquerque, Új-Mexikó)

Nincs igaza?

Fábry Kornél katolikus pappal készült interjú zárómondatai

...Rendben, akkor vizsgáljuk meg a lehetséges forgatókönyveket! Ha Isten nem létezik és nincs semmi a halálunk után, mit veszítünk, ha keresztényként élünk? Semmit! Igyekeztünk értékes életet élni, szeretünk, gondoskodtunk. Ha van Isten, akkor azonban mindent megnyertünk! Ha Istent tagadó vagyok, akkor is logikus a választás, mert nagyon kínos, ha csak a halálunk után derül ki, hogy rossz lóra tettünk... Ajánlom mindenkinek az Elfogyott érvek című kisfilmet: egy srác, aki majdnem meghalt, gyógyulása után megkeresztelkedett, mert azt tapasztalta, hogy ennek a fele sem tréfa. Az utolsó utáni pillanatban is van esély, hogy igent mondjunk Isten szeretetére, de ez csak akkor fog menni, ha előtte egy életen át gyakoroltuk.

Pilinszky János: Kegyelem

Bogarak szántják a sötétet
és csillagok az éjszakát.
Van időnk hosszan üldögélni
az asztalon pihenő lámpafényben.
Megadatott a kegyelem:
miközben minden áll és hallgat,
egyedül az öröklét működik.

Pilinszky János: Bár színem fekete

Végül mindig Isten útját követtem,
bár színem fekete.
Ezért, ha egyszer elfogadtatom,
úgy leszek az üdvözültek sorában,
mint leeresztett sötét zászló,
becsavart lobogó,
szótlanul és jelentés nélkül,
és mindeneknél boldogabban.

Berde Mária: Irgalom

Ki soká nem borul emberi vállra,
Ahhoz a fák egyszer közel hajolnak.
Ki soká nem figyel emberi szájra,
Ahhoz egyszer a falevelek szólnak.
Ki soká nem örvend az emberekkel,
Egyszer a kertben harmatkora reggel
Megérti, mit csíznek, a csíz üzenet,
S mit a szél ujja a fákon kipenget.
Ki soká nem olvas emberi könyvet,
Az megtanulja, mit a felhők írnak.
Ki soká nem lát egy emberi könnyet,
Azért az esők patakokat sírnak.
Ki földi csókot immár sose kóstol,
Arra az ég lehajlik csillagostól,
S megérzi egyszer, hogy az Isten szája
Csókol a napban is reája.

Pákolitz István: Anyámnak

Hogyha virág lennék,
ölelnélek jó illattal;
hogyha madár lennék,
dicsérnélek zengő dallal;
hogyha mennybolt lennék,
aranynappal, ezüsthoddal,
beragyognám életedet csillagokkal.
Virág vagyok: ékes,
piros szirmú, gyöngye rózsaaág;
madár vagyok: fényes
dalt füttyülő csöpp rigócskád;
eged is: szépséges
aranynappal, ezüsthoddal,
beragyogom életed csillagokkal.

Berényi Mihály: Immár nyolcvannégyszéve

Hajdanában, mikor még csak készülődtem megszületni, anyám aggódva kérdezte: „*Mondd csak, Uram Isten, ez mi? A harangok elnémultak? Mért gyászol az emberiség? Most szüljem meg a fiamat?*” – Édes lányom! Várj kicsit még! – szólt az Úr, a Mindenható. S másnapra a nép ujjongott, harang zúgott mindenfelé. „*Üres a sír! Teste nincs ott!*” És én épp azon a napon, abban az ünnepi zajban megszülettem. Első szavam: Anyácskám! Valami baj van? „*Csöppségem! Az alleluja másnak szól! Később megérted. Harmadnapra feltámadott, pedig a szíve is vérzett! Mi majd otthon ünnepelünk, ahogy a szegények teszik, amikor az elsőszülött a családba megérkezik.*” Így jöttem én a világra, húsvéthétfőn, korán reggel. Addigra Ő föltámadott, kezén-lábán szörnyű sebbel.

Márai Sándor: Anya

Amit egy titkos kéz irat:
lány arcod fonódott redője
bonyolult, fakult kézirat,
nézem, betűzgetem belőle:
mit írtak az évek, az élet?

Ez én vagyok, az én sorsom,
e mély sor a homlokodon:
bocsáss meg,
nem így akartam, ennyi lett,
ki sorsa ez, enyém, tied?
nem tudom.

Szobákban éjjel, idegen
tükrök előtt néha megállok:
nézd anyám, fiad idegen
arcán indulnak már a ráncok,
hasonlók, mint a tieden,

és kopva, elomolva, mállva
két testünk visszaporlik lassan
egy testbe, egy porba, egy anyába.

Az okostelefon feltalálója elnézést kér

„Sajnálom! Elnézést kérek a szörnyű károkért, amelyeket az én kíváncsiságom szabadított az emberiségre.”

Rocco Leonard Martino feltaláló, üzletember, író – emellett hívő katolikus, akit II. János Pál pápa ültetett a Szent György-lovagrend lovagjává 1991-ben. Kanadában nőtt fel, a Torontói Egyetemen tanult matematikát és üzleti tudományokat, majd űrtudományból doktorált. Jelenleg az Egyesült Államokban él. Számos egyetemen adott elő, köztük a pápai Gregoriánumon is. Széles körű jótékonyági tevékenységet folytat, a Katolikus Egyház karitatív tevékenységét bőkezűen támogatja. Több katolikus intézmény, alapítvány és bizottság vezetőségi tagja.

Rocco Leonard Martino számtalan informatikai újítása között szerepel a CyberFone – az első okostelefon.

Az Aleteia nemzetközi katolikus portálon nemrég megjelent írásában elnézést kér találmányaért, illetve a kíváncsiságaért, amely ide vezetett.

Úgy fogalmaz, az ő kíváncsisága tette okostelefon-függővé gyerekeinket, akik már nem tudnak a telefonjuk nélkül élni, nem tudnak nélküle egy családi étkezést végigülni. Szerencsére tanáraik elég okosak hozzá, hogy kitiltsák a telefont az osztálytermekből – talán a templomokban is ezt kéne tenni. Mindenesetre a szerző eltiltaná a telefonokat az ebédlőasztal közeléből is – csak egy a gond, hogy ő maga, és nyilván a felnőttek többsége szintén ott tartja evés közben a tányérja mellett, és gyakran megszakítjuk az étkezést egy-egy sürgős sms, halaszthatatlan e-mail miatt. Vagyis nemcsak a gyerekeinknek kell megtiltani, hogy telefontal a kezükben üljenek az asztalhoz – hanem saját magunknak is.

A feltaláló elnézést kér, hogy találmánya tönkretette a beszélgetéseket. Gyakran látunk párokat vagy fiatalok egész csoportjait, akik sms-t írnak egymásnak, ahelyett hogy beszélgetnének – fogalmaz Rocco Leonard Martino. – Vannak párok, akik a nappaliban ülve üzeneteket váltanak, ahelyett hogy megbeszelnék egymással közös dolgaikat. Ezért különösen, „térden állva” esedezik bocsánatunkért a feltaláló.

Bocsánatunkat kéri azért is, hogy tönkretette gyerekeink egészségét, és talán a miénket is, hisz nem sokkal ezelőtt, ha például valami információra volt szükségünk, el kellett mennünk a könyvtárba, és órákig kutakodni, mire megtaláltuk a választ. Ma pedig a Google elvégzi az egész munkát helyettünk. Úgyhogy a Google jó kondiban van, mi magunk viszont hozzájárultunk a kanapéhoz.

Azt is sajnálja, hogy a gyerekeink már nem hozzánk fordulnak kérdéseikkel, hanem a Google-hoz – ez valóban veszteség.

Negyedszer pedig sűrűn elnézést kér, hogy a mutatóujjunk – a gyerekeinké és a sajátunk is – csontszerkezete átalakul, annak érdekében, hogy jobban tudjuk használni vele az érintőképernyőt.

Ötödször: mélyen sajnálja, hogy a jobb karunk – balkezéseknek persze a bal – megnyúlik, hogy jobban tudjunk szelfit készíteni, illetve hogy a szelfizéshez felöltött mesterként vigyor rögzül az arcunkon.

Rocco Leonard Martino elnézést kér mindezekért, és „megnyugtatóan” közli: ennél cifrább dolgok is jönnek. A következő tíz évben drámai változásoknak lehetünk tanúi. Az Egyesült Államokban minden otthonban lesz robot; akár az elnökválasztáson is indíthatunk robotot – Új-Zélandon már folynak a kísérletek politikus robot, virtuális politikus létrehozására.

A műholdak száma megszorodik a következő pár évben, úgyhogy tényleg mindenki elérhető lesz. „El tudják képzelni, akkor mennyiszor szakad meg a családi ebéd, amikor a világ minden tájáról özönlenek majd az üzenetek? Családi ebéd? Az mi?”

„A második reneszánsz korát éljük – hívja föl rá a figyelmet a szerző –, és nem lehet megállítani.”

Azoknak pedig, akik nem hajlandóak neki megbocsátani az okos telefonért és a számtalan egyéb felfedezésért, azt javasolja, lépjenek be a régi időkhöz visszatérést propagáló szervezetbe, melyet most fog elindítani: „Csigaposta (hagyományos posta) és füstjelek, gyalogos közlekedés és ló vontatta kis kocsik – bónusz trágya a virágágyások számára. A tagság egyetlen feltétele, hogy le kell mondani a mobiltelefonról.

Készen állsz a belépésre?

Jézus nem vendég, hanem Szentlelke által bennünk él

Ismerős a népi mondás, mely szerint az igazi vendégnek kétszer szoktak örülni: akkor, amikor megérkezik, és akkor, amikor elmegy. Sokan Jézussal is így vannak. Szép és megható a karácsony; Máriával együtt mi is kézbe vehetjük és dédelgethetjük a kisdéd Jézust. Megrendítő a nagypéntek. A nem hívőből is kicsal bizonyos együttérzést ez a szerencsétlen ember, akit ronggyá vernek, majd keresztre feszítenek. Nem igazán tudunk mit kezdeni a húsvéttal, mert oly idegen annak a lehetősége, hogy feltámadott testben örökké éljünk. Mindezek nyomán éppen időszerű, hogy vissza is menjen a mennybe, így már nem zavarja kis köreinket.

Sok embertársunk számára ennyi Jézus története. Mégis van benne valami nyugtalanító, és ez a mentségünk. Nem lehet elfelejteni és megkerülni Jézust, legfeljebb tudatosan kihagyni az életünkből. Jézus úgy megy el a világunkból, hogy még inkább velünk marad. Eddig egyetlen nép körében élt, most már Szentlelke által mindenki benn él. Eddig kevesen láthatták fizikai szemeikkel, most már mindenki láthatja a hit szemével. Újfajta emberi családot alapít. Nehezebb őt észrevenni, de a hiteles emberek által mégis növekszik ez a lelki család, amelyet egyháznak nevezünk.

Jézus mennybemenetele nem fizikai helyváltoztatás, hanem olyan létforma kezdete, amely eddig ismeretlen volt számunkra. Mindig is szerettünk volna gondtalanul és veszélyek nélkül élni, de ez lehetetlen volt. Akik találkoztak a feltámadt Jézussal, biztos, hogy szívesen mentek volna vele együtt a mennybe, azonban nem ez volt a feladatuk. Ha Jézus „felfelé” lép, mi nem követhetjük rögtön, hanem „oldalirányban” kell lépnünk – a másik ember felé. Egy táguló keret alakul ki. Jézus látta előre emberi nyomorunkat, állhatatlanságunkat, mégis meghívott országába. Elmegy, hogy még inkább velünk legyen. Ő, mint az Egyház feje már megdicsőült, mi, a tagok még nem, de a Szentlélek, a dicsőség lelke állandó nyugtalanságban tartja az embert, hogy formálja a világot, és előkészítse Jézus félreérthetetlen második eljövételét. Jézus nemcsak a földi harminchárom éve alatt volt Istenember, hanem most is az. Azzal, hogy a mennybe ment, nem vetette le az emberségét, mint használt ruhát, hanem bevitte a Szentháromság életközösségébe. Van már megdicsőült ember, senki sem mondhatja tehát, hogy ez lehetetlen. Lehet, hogy sokáig kerülgetjük a kérdést, de a halálunk közeledtével biztosan átéljük, hogy hogyan tovább. Jézus a mennybe ment, mi még nem. Fáj a távolság, de éppen ezért várjuk a Vele való végső találkozást

Kozma László: Szentháromság

(részlet)

Ajándék

Mint a kisgyerek, ki az ajándékhoz csak közelít,

Nem merjük kibontani, Uram, az örömeid.

Bár nyúlnánk utána, feltekintünk az égre:

Krisztus feltámadása – egészen az enyém-e?

Ha figyelmesek vagyunk...

Igen, csak kicsit kell odafigyelni a napi hírekre – többféle hírforrást számba véve - s láthatjuk, hogy szinte naponta ölnek meg világszerte katolikus papokat, híveket tömegével. Miért ez az ádáz, fanatikus gyűlölet? Nehéz erre választ találni.

Az alábbi írás a kereszténység kezdetéről, a 2. századból való. Érdekes és érdemes elolvasni, mert egyúttal mérceként is szolgál. Hogy éltek, milyenek voltak az őseink, s ehhez képest hogy élünk, milyenek látszunk mi:

A *Levél Diognétoszhoz* a keresztény apologetikus irodalom talán legkorábbi példája. Sem szerzője, sem címzettje nem ismert máshonnan, de a nyelvezet és más szövegbeli bizonyítékok alapján a szöveg a 2. század végére vagy még korábbra datálható, egyesek szerint az apostoli atyák egyikének műve. A mű a kereszténységet ért vádakra válaszol.

Levél Diognétoszhoz (részletek)

A keresztényeket sem területi, sem nyelvi szempontból, még faji szempontból sem lehet megkülönböztetni a többi embertől. Sehol nincsenek olyan városok, melyekben mint sajátjukban laknának, nincs külön nyelvük sem, melyet beszélnének, nincs sajátos, rájuk jellemző életmódjuk. Nem gondolkodás és bölcselkedés révén jöttek rá a tanításra, nem is kíváncsi emberek eszmefuttatásai által, nem is emberi tételeket vallanak, mint mások. Görög és barbár városokban egyformán laknak, kinek mi jutott osztályrészül étkezés és öltözködés tekintetében alkalmazkodnak azon vidék szokásaihoz, s az élet egyéb területén mutatkozik a közösségi életük alkotmánya különösnek és elismerten meglepődnek.

Saját hazájukban laknak, de mégis jövevényekként; mindenben részt vesznek polgárokként, de mindent elviselnek, mint idegenek; bárhol, idegenben is otthon vannak, de minden haza idegen számukra. Mint mindenki más, házasodnak, gyermeket nemzenek, de a magzatot nem hajtják el. Közös az asztal, melyhez letelepednek, de nem közös az ágy. Testben vannak ugyan, de nem a test szerint élnek.

A földön időznek, de a mennyben van polgárságuk. Engedelmeskednek a meghatározott törvényeknek, de életükkel felülmúlják a törvényt. Mindenkit szeretnek, mindenki üldözi őket.

Félreismerik őket, elítélik őket; halálra adják őket, de életre támadnak. Szegények, és sokakat gazdagítanak, mindenben szűkölködnek, és mindenben bővelkednek. Gyalázzák őket, és a gyalázatban megdicsőülnek; káromolják őket, és megigazulnak. Szidják őket, és ők áldást mondanak. Megalázzák őket, és ők tiszteletet tanúsítanak. Jótevők, akiket gonosztevékként büntetnek; amikor megkínózzák őket, örvendenek, mint akik életre támadtak. A zsidók küzdenek ellenük, mint tőlük idegenek ellen, a görögök üldözik őket; de akik gyűlölik őket, nem tudják megmondani a gyűlöletük okát.

Egészen egyszerűen: ami a testben a lélek, azok a keresztények a világban. A lélek áthatja a test minden tagját, ugyanúgy jelen vannak a keresztények a világ városaiban. A lélek is a testben lakik, de nem a testből való; a keresztények is a világban vannak, de nem e világból valók.

Láthatatlan a lélek, melyet a látható test börtönöz be; a keresztényeket is úgy lehet megismerni, mint akik a világban vannak, de vallásuk láthatatlan marad. A test gyűlöli a lelket és küzd ellene, noha a lélek nem követ el ellene semmi igazságtalanságot, csak akadályozza a gyönyörök élvezetében; a világ is gyűlöli a keresztényeket, akik semmilyen igazságtalanságot nem követnek el, csak ellenállnak gyönyöreinek.

A lélek szereti a testet, mely őt gyűlöli, és a test tagjait is; a keresztények is szeretik azokat, akik gyűlölik őket. A lélek ugyan a testbe van zárva, de a lélek tartja össze a testet; így vannak a keresztények is, a világba vannak zárva, mint börtönbe, de mégis ők tartják össze a világot. Halhatatlan a lélek, mely halandó hajlékban lakik; a keresztények is mulandó dolgok közepette zarándokolnak, a mennyben várják a romolhatatlanságot.

Ha étel és ital dolgában mostohán bánnak vele, a lélek jobbra válik; a keresztények is sokasodnak, noha naponta üldözik őket. Isten rendelte őket erre a helyre, nem lenne illendő elhagyniuk azt...

Pethes Mária: Szeretnék

Szeretnék március elején
mindent átható
tavasz illat lenni
Szíved mélyét megbizsergetni
Óvó ujjaid alatt fakadó
növényhajtás lenni
Az első visszatérő fecske
csőrében szalmaszál lenni
nyárilakod eresze alatt épülő
fészkében fiókát melengetni
Állócsillagok között
mágneses vonzerő lenni
A törvényszerűségben
kitérőd lenni
Utadon kövek helyett
füvet nevelni
Szeretnék

szád sarkában álmózú
nyálcsepp lenni
emlékeztetni éjszakák
nappalok küszöbén
a bátortalan hajnali fényre
Ébredés után
párnádon maradt
mélyedés lenni
mely puhán az ágyba
visszahívogat
Halálos veszélyben
az a hajszál lenni
melyen az életed múlhat
Minden kicsiny
de nélkülözhetetlen
részlet lenni
mely összekapcsol
jelent jövőt múltat

Különös történet (f.b.)

Egy férfi különös tárgyat tart felakasztva a nappalija falán: egy egyszerű, szúrágta göcsörtös faágot, aminek semmi jellegzetes alakja nincs, semmi szépség nem sugárzik róla. Ha valaki megkérdezi, miért van ott, ezt a történetet szokta mesélni:

Gyermekkoromban a nagyapámmal jártam le sétálni a parkba, a tó környékére. Egyik nap a nagyapám mosolyogva ballagott a nyomomban, pedig nehéz súlyt cipelt a mellkasában: beteg volt a szíve, egyre rosszabb állapotba került. Hideg tél volt, és a tavat tükörsima jég borította.

Csúszkálni akartam, de a nagyapa nem engedte, mert szerinte vékony volt a jég. Én azonban kihasználtam, hogy nem tud olyan gyorsan a nyomomba érni, s leszaladtam a tóra, hogy legalább egyet csússzak. Hiába kiabált a nagyapám, én mégis nekiindultam. De ahogy futni kezdtem a jégen, beszakadt alattam, s én egy pillanat alatt már a jéghideg vízben kapálóztam. A lábam nem ért le, s azonnal merülni kezdtem.

A nagyapám erején felül rohant a tóhoz, a parton leszakította az egyik fáról ezt a göcsörtös ágot, s felém nyújtotta. Nekem sikerült belekapaszzkodnom, s a nagyapám rendkívüli erőfeszítéssel kihúzott. Amíg engem a járókelők gyorsan kabátokba, takarókba burkoltak, a nagyapám hosszú percekig zihálva ült a parton, s a szíve tájékát masszírozta.

Még hazagyalogoltunk együtt, de ez a megpróbáltatás túl sok volt a nagyapának. Egy heves szívroham még aznap éjszaka végzett vele.

Én másnap reggel sírva gyalogoltam le újra a tópartra. Megkerestem a göcsörtös faágot, amivel a nagyapám megmentette az én életemet, de elveszítette a sajátját. Azóta itt őrzöm felakasztva a falon, s ameddig élek, mindig ott is lesz fölöttem, mint az ő irántam való szeretetének nagy jele.

Csukás István: Gyerekarcom visszánéz rám

Gyerekarcom visszánéz rám a tükörből,
nem tudok mit kezdeni vele, de azért
próbálkozom: rávigyorgok, kacsintok, semmi,
mintha jég mögül nézne rám, elég hűvösen,
ahogy grimaszolok és idétlenkedek egyre
fáradtabban, elszálló hittel, öregedő bohóc,
hogy kicsaljak legalább egy irgalmas mosolyt,
egy rezzenést, egy rebbenést, valami kis fényt,
onnan, honnan, kitől, kinek, lehunyom
a szemem, lassan felnyitom: eltűnt, s eltűntem
én is, csak a tükör, csak a tükör, csak a tükör

Dino Buzzati: A remete

Élt egyszer a napsütötte Thébában egy Floriano nevű remete, aki soha be nem telt a szentséggel; nem, nem volt neki sosem elég.

Aszkézis, koplalás, igénytelenség, lemondás, testének különféle gyötrése dolgában az élre küzdötte fel magát a remeték társadalmában. Csont és bőr volt már. Mindazonáltal attól félt egyre, azon rágódott, hogy nem sugárzik reá Isten kegyelme. Főleg az aggasztotta, hogy noha elmúlt már ötvenesztendő is, egyetlen valamirevaló csodát sem sikerült még összehoznia... Történt pedig, hogy egy szép napon jelentették: egy igen-igen bölcs, tapasztalt gyóntató barát érkezik Rómából: körúton van, sorra látogatja a kereszténység fontosabb szerzetesközpontjait, az Úr magvait elhintendő.

Kétüléses nyitott sportkocsi volánja mögött látták feltűnni, szája sarkában cigaretta; Gitane-t szívott, egyiket a másik után. Ez kissé meglepte a kietlen barlangok kegyes lakóit. De megbízólevelei minden zavart, kétséget eloszlattak.

Basilio barát letáborozott hát a legmagasabb szirt lábánál, s megkezdte a fogadást piros-fehér csíkos sátrában. Elsőnek Floriano járult hozzá.

Igazán rokonszenves volt a barát, közvetlen, joviális. Semmiképp sem engedte letérdepelni Florianót, erőnek erejével az egyik összehajtható szaharai székébe ültette, majd felszólította, öntse ki a lelkét. A remete elpanaszolta, mi emészti egyre: hogy hiába a sok-sok vezeklés, penitencia... Amaz csak hallgatta (ült persze ő is), mosolyogva csóválta olykor a fejét.

Amikor Floriano végére ért panaszkodásának, a barát megkérdezte:

– Mi vagy: egy helyben lakó remete vagy vándor?

– Vándor – válaszolta Floriano némi büszkeséggel a hangjában.

Nagy különbség volt ugyanis a thébai remeték e két fajtája között: az egy helyben lakók kiválasztottak maguknak egy barlangot, s nem mozdultak onnan; azok viszont, akik nem rendelkeztek állandó lakással, sosem töltöttek két egymás utáni éjszakát ugyanazon a helyen, ide-oda költöztek egyik sziklaodúból a másikba, mindig „szűzbe”, vagyis olyanba, melyet nem használt még senki, s így a legelemibb kényelmi berendezést is nélkülözte – ellenben gyakran tanyáztak benne apróvadak; denevérek, kígyók. E második csoport élete nyilvánvalóan sokkal sanyarúbb volt, s veszedelmesebb is.

– És mivel táplálkozol?

– Kizárólag szöcskét eszem meg sáskát.

– Friss vagy szárított állapotban?

– Szárítottan.

– Mézet?... Egy cseppet sem?

– Nem ismerem az ízét.

– Hát az önsanyargatás? Korbácsolod-e magad?- Floriano föllebbentette a koszos darócot, mely csuhájául szolgált, s megmutatta csupasz, girhes hátát: csupa bíborvörös csík volt az egész bőrfelület.

- Rendben van – nyugtázta a barát a látottakat s hallottakat; közben egy pillanatra sem tűnt el ajkáról az a már-már gunyoros mosoly. Majd megköszöri a torkát, s beszélni kezdett:
- Tiszteletre méltó remete, a te eseted fölöttébb egyszerű. Ha nem érzed magadban Isten jelenlétét, amint szeretnéd, annak egyetlen oka van: túlságosan gőgös vagy, Floriano.
- Gőgös? Én?! – döbönt meg amaz. – Én volnék gőgös, aki mezítláb járok, durva darócban?... Aki undorító férgekkel táplálkozom?... Aki sakálok, baglyok, kígyók ürülékén hajtom le éjszakára a fejemet?
- Pontosán ezért, kedves Floriano: mentől jobban kínozod, sanyargatod a testedet, annál erényesebbnek érzed magad, s annál érdemesebbnek is arra, hogy edénye légy Isten kegyelmének. Annak árán, hogy nyöszörög, nyavalyog minden belső részed, hogy tagjaid senyvednek, lelked diadalmasan a magasba röppen. Nos, ezt nevezik gőgnek!
- Uramisten! – kiáltott fel együgyű rémületében a remete. – De hát mi a fenét csinálhatnék még?
- Könnyű megalázni az anyagot, porhüvelyünket! – szavalta Basilio barát (ő maga valójában majd kicsattant az egészségtől). A lelket megalázni, a lelket meggyötörni, hogy szenvedjen: az a nehezebb, sokkal, sokkal nehezebb, s dicséretesebb is... avval már elnyerhetjük Isten kegyelmét.
- Igaz! Így igaz! – kiáltotta Floriano boldog felismeréssel; úgy érezte, új, soha nem sejtett távlatok nyílnak meg előtte. – A lelket kell büntetni, annak kell senyvednie!
- Látom, követed gondolatmenetemet – bólintott a Rómából jött nagy gyóntató atya.
- Nos, mondd hát akkor szépen: mi a legfájdalmasabb a mi lelkünknek, mi alázza meg leginkább?
- Efelől nem lehet kétség, atyám: nincs nagyobb kín, mint halálos bűnben leledzeni.
- Te mondád, Floriano fiam. Csak a bűn adhatja meg neked az üdvösséghez szükséges alázatot; s minél gyalázatosabb bűnöket követsz el, annál keserűbb lesz lelked bánata.
- De hiszen ez szörnyű! – mondta a remete elborzadva.
- Úgy bizony, kedveském – bólogatott a barát –, tövises út vezet a szentséghez. Te talán azt hitted, hogy egy kis önkorbácsolás is megteszi? Másféle, sokkal, sokkal utálatosabb szenvedés jutalma a Paradicsom.
- Mit kell tennem hát?
- Egyszerű. Engedj a gonosz kísértéseinek. Például: sosem éreztél még irigységet?
- De igen, atyám, sajnós. Olyankor, amikor hírül veszem, hogy valamelyik kollégámnak már megint sikerült csodát mívelnie, akárha kígyó marna belém, a szívem közepibe. De mindeddig, hál' istennek, úrrá tudtam lenni rajta.
- Helytelen, nagyon helytelen, Floriano. Mától fogva viszont át kell adnod magad e komisz érzésnek, nyakig kell merülnöd a posványba. Azután: ha szép nő jön hozzád gyónni... előfordult már, hogy megkívántad?

– Rettenetesen, atyám, rettenetesen. De, Istennek hála, mindeddig sikerült uralkodnom magamon.

– Rosszul tetted, tiszteletre méltó remete, rosszul tetted. Az Ég pontosan azért küldte rád a kísértéseket, hogy hagyjad, hadd sodorjanak magukkal; hogy minél jobban bemocskoljon a bűn! S hogy azután keserű könnyekkel öntözd elvetemültségedet.

Szegény Floriano teljesen feldúlva támolygott ki Basilio fráter sátrából. Elhibázott hát eddig mindent. Naiv vidéki ő, valamennyi thébai barátjával egyetemben: semmit se tudtak az igazi misztériumról, a titkok titkáról. Minél jobban belegondol, annál világosabb: igaza van a nagy gyóntatónak. Még hogy sáskát majszolni? Legyőzni a bűn undorát, annak kerekedni fölébe: íme, ez a legmagasabb rendű szeretet, amit a Mindenhatónak följajnlhatunk.

S ugyanavval a módszeres ügybuzgalommal, mellyel addig a testét sanyargatta, nekilátott lelke gyötrésének: bűnözvén, bűnt bűnre halmozván. S hogy egyre kízóbbak legyenek lelki furdalásai, hogy fájdalmát egyre elviselhetetlenebbé tegye, a lehető legaljasabb, leghitványabb tettek elkövetéséhez folyamodott. Megrágalmazta remetetársait, kicsente a pénzt a templomok alamizsnaládáiból, éjszakánként sivatagi szajhákkal bujálkodott; végül már arra vetemedett, hogy aljas névtelen leveleket írogatott nap nap után, rútol visszaélve a gyónók bizalmas vallomásaival: beárulta a férjeknek feleségük házasságtörését, a feleségeknek férjük hűtlenkedéseit, az uraságoknak becstelen szolgálókat, a szülőknek leányuk paráználkodását. E névtelen levelekkel való üzelmeket tekintette – nagyon helyesen – a legmocskosabbaknak gáztettei között. S ennek megfelelően fájt is a lelke, ez a jó lélek, végtelenül fájt.

Közben imígyen gondolkodott együgyűségében: mily balga a világ, milyen igaztalan; megvetik s megbüntetik a tolvajokat, csalókat, az uzsorásokat, fosztogatókat és gyilkosokat, pedig ezek mind jóra való, tisztességes emberek is lehetnek, akiknek a kísértés meghaladta az erejüket, s ezért boldogtalanok. Szánni kellene őket, nem üldözni, nem börtön, de vigasz járna nekik, együttérzés, sőt dicsőség. Szent híre sokáig megóvta Floriano remetét galád üzelveinek következményeitől: reá senki nem gyanakodott. Míg végül egy fiatal menyecske, akit őmiatta ért tetten szeretőjével s nyilvánosan megszégyenítve el is űzött a férje, föltette magában: kinyomozza, ki a besúgó. Afelől bizonyos volt, hogy mindig ügyesen leplezte házasságtörését, s afelől sem volt kétsége, hogy a világon egyvalaki, tudhatott csak a találkairól: a remete, akihez gyónni járt! Sikerült elcsennie férjétől a névtelen levelet; sikerült megszereznie egy papírlapot, melyre Floriano évekkel azelőtt valami szent himnuszt írt. A két iromány összehasonlítása igazolta gyanúját. Megtette följelentését a bíróságon. Mivel az országnak fölöttébb civilizált törvényei voltak, halálbüntetéssel – fővesztéssel – sújtották a névtelen levelek íróit. A bizonyítékokhoz nem fért semmi kétség ebben az esetben. Egy szakasz csendőr ügetett ki a remetéért, dutyiba rakták annak rendje s módja szerint. A tárgyaláson – hogy büntesse saját aljasságát, s a

legsúlyosabb megaláztatást „nyerje el” bűneiért – Floriano nemcsak a felrótt névtelen levelet vállalta, hanem önként beismerte többi gáztettét is, valamennyit. Amikor a bíróság kihirdette a halálos ítéletet, szíve, ez az elkövetett gonoszságok miatt meggyötört szív, olyan volt, mint egy kibelezett fehér galamb a nyárson; s oly nagy volt kétségbeesése, olyan iszonyatos, hogy először merte remélni életében: ezúttal igazán kiérdemelte a mennyországot.

Csak amikor ott állt már a vesztőhelyen, lemeztelenítve s véresre vesszőzve, a csőcselék fékevesztett szidalmi célpontjaként, s révetegen körülnézett, s megpillantotta Basilio atyát közvetlenül a verpad lábánál, amint nézi őt, gúnyosan mosolyogva, igen, csak ekkor döbbsent rá végre, mily rettenetesen becsapták, törbe csalták: nem más a nagy gyóntató, mint maga a Gonosz, pokolra is viszi most az ő szerencsétlen, megbecstelenített lelkét.

Oly iszonyatos volt e gondolat, hogy a szegény remete nem bírt uralkodni magán: keserű, vad zokogásban tört ki. Az emberek persze azt hitték, hogy csak gyáva, fél a haláltól.

Ám a közelgő este árnyai lassan ráborultak már a térre. S ahogy e violaszín alkonyatban megvillant a hóhér bárdja, világosan láthatta mindenki: az előre odakészített *kosárba hulló fejet dicsfény övezte.*

Ekkor amaz illető, aki Basilio atyának adta ki magát, utat törve a tömeg között, eliskolt. Megesett hát, ami még soha, amióta világ a világ: „sikerült” az ördög legképtelenebb, legszégyenteljesebb vállalkozása: mocskos bűnök segítségével a Mennyek Országába juttatott valakit.

– A fene egye meg! – dühöngött magában –, csakugyan igaz: kifürkészhetetlenek az Úrnak útjai.

Fordította: Telegdi Polgár István

Berényi Mihály: A pokol kapujából

Már a küszöbön álltam.
Lökdöstek: „Menj! Lépjél be!”
De hiszen ez a pokol!
„Na és? Bátran! Nem félve!”

Lucifer! Te fő gonosz!
Hogy bántok a vendéggel?
Se bátran meg se félve,
nem léptem be! Élnem kell!

Még hozzá úgy, ha megint,
immár végleg elmegyek,
barátságos hely várjon.
Igen! Igen! A mennyek.

Csáth Géza: Erna

Erna budapesti leány volt, természetesen.

- Csúnya lány! - mondták rá a barátnői.

És valóban csúnyának tartották Ernát. A fiúk azonban mind találtak benne *valamit*, és voltak napok, amikor így szóltak: milyen különös, finom pofácskája van! De leginkább csak magukban mondták, és Ernának különben is csak egészen kivételesen voltak ilyen jó napjai. Rendesen bizony nem volt szép, nem volt kedves és nem volt bájos. Jól tudta ezt Erna, sőt... még sokkal, sokkal csúnyábbnak, bájnélkülibbnek, minden vonzó báj nélkül szűkölködőbbnek gondolta magát, mint amilyen a barátnői véleménye szerint volt.

Csak egy, csak egy valami volt rajta, ami föltétlenül megejtette a hozzáértőket. A szaga, vagy irodalmibban szólva: az illata.

Csodálatraméltó parfümje volt a hajának és a nyakának. Egy alkalommal Asztalos ügyvédjelölt, egy elvetemült ember, amikor megérezte és átérezte ezt az illatot, így szólt magában:

- Nem bánnam, hogy csúnya, hogy csak három-négy hétben egyszer szép, hogy kicsi a hozománya, feleségül venném, csak a bokái lennének egy-két centivel vékonyabbak, és a cipője lenne két-három számmal kisebb!

Megjegyzem, hogy a lábtól és a cipőtől Asztalos bátran eltekinthetett volna. Erna parfümje tudniillik olyan csodás valami volt, hogy minden egyéb női kellék hiányáért is kárpótolni tudta volna a férfit.

Ezt Asztalos nem látta be, de belátta más. Erna zongoratanárja, egy kedves, tisztult ízlésű ember, aki sokkal tapasztaltabb volt a nők körül, mint Asztalos, és már tudta, hogy a nőnél nem sok minden: úgymint arc, termet, modor, hang, öltözködés a fontos, hanem csak egy valami, akár ezek közül is, de az azután fontos legyen.

Ez a komoly, szemüveges ember hosszú heteken át némán szívta magába naponta egy óráig Ernát. A másik hónap végén azután nyilatkozott. De csak az óra végén.

Előbb Erna végigjátszotta a rendes műsort. Játszott Czerny etűdjeiből, a *40 tägliche Übungen*-ből, azután pár gyakorlatot Bertiniből, amiket sohase tudott rendesen. Mindig abbahagyta a játékot, rángatta a vállait, affektált, adta a megfégezhetetlen kis csikót, a leendő nagy nőt, Salomé, szóval tudta, hogy hogyan kell bánni a férfiakkal, De hadd mondok el az egész órát. Most következett néhány Bach-*Invencio*, először a kétszólamúakból, azután a háromszólamúakból. Ezek jobban mentek. Erna itt csillogtatni akarta polifonikus érzékét. Túlon túl kiemelte a fontosabb szólamokat, úgy, hogy a másik alig hallatszott... De hiszen tudják, hogyan zongoráznak a nők, ha óriási intelligenciáról akarnak tanúságot tenni.

Bach után néhány Chopin-darab következett. Itt Erna elővette a pedált, csalt, elsikkasztotta a futamokat, szédületes tempókat vett... Az ördög se bírta volna vele. A zongoratanár, név szerint Balázs István, közbeszólt, kopogott, meg akarta állítani. Nem sikerült. Erna végigjátszotta a *Valse*-ot. Balázs természetesen nem jött reá, hogy az adott esetben nagyot kéne ütni Erna kezeire,

és a cél már el volna érve. A modern pedagógia - még a zenei pedagógia sem - nem engedheti meg a verést, és Balázs modern pedagógus volt.

Az óra végén a fiú megkérte Erna kezét.

Erna úgy érezte, hogy itt az idő, amikor a saját keserves, önbizalom nélküli napjaiért, a tükörbenézés sok elégedetlen percéért, amelyek együtt sok-sok szenvedést jelentettek eme alapjában igen finom - tehát igen hiú! - nő számára: kárpótlást vegyen magának. Az első másod-percben tisztában volt vele, hogy mit kell tennie: Vissza kell utasítania Balázst! Ha akárki volna is, ha a legelső fiú - akkor is.

- Nem - mondta -, nem lehet, kedves Balázs, igazán nem lehet, nagyon sajnálom - és rángatta a vállait, mintha azt akarta volna ezzel jelezni, hogy ő nem oka semminek, és nem érti, hogy került ebbe a kellemetlenségbe.

Tényleg nem volt oka semminek. Erna mindenre pályázott, csak arra nem, hogy beleszeressenek. Pályázott rá, hogy a barátnői így szóljanak: "különös lány". Pályázott rá, hogy az anyja, egy igen kedves, kövér asszony, így emlegesse: "ez az Erna, ez egy bolond!" Pályázott rá, hogy a német kis-asszonya a kolleganőinek kijelentse: "Ich kann's nicht mit Ihr aushalten!" De nem tetszelgett. Egész különös viselkedését jól meg lehetett magyarázni azzal, hogy ő állandó félelemben élt. Attól félt, hogy valaki konstatálni fogja:

- Nini, még ez a csúnya kis lány is vágyik rá, hogy szeressék!

Ez a mondat, amelyet gondolatban többször meg is fogalmazott magának, elviselhetetlen volt neki. Innen megérthetjük Erna egész egyéniségét. Miért nem mert ő hosszabban beszélni a zsúrokon egyes fiúkkal, akik tetszettek neki, miért szaladt tovább, gorombasággal búcsúzva, miért csókolta barátnőit forrón és miért csipkedte véresre őket ugyanekkor. Az egész nőt a szerelmi visszautasítástól való páni félelem alakította olyanra, amilyen volt. Ezért kellett szegény Balásznak finom, szimatoló orrával, szép homlokával, amilyen csak egy harmincon túl levő férfi homloka lehet, kellemes, szürke szemeivel és borotvált arcával együtt halkán, feltűnés nélkül távozni Ernáéktól.

Erna pedig föllélegzett, ki akart ugrani a bőréből, mosolygott, hangosan nevetett, a tükörben nézegette magát, és énekelve kiöltötte saját magára a nyelvét, úgy, hogy a két nyelv, az igazi és a tükör-Erna nyelve összeért. Mit bánta ő most Balázst, aki messze, valahol az Andrassy út végében róttá az utcát, és az orra tele volt Ernával és a szíve fájdalommal. A lényeg az volt, hogy mégis beigazolódtott az, amit nem remélt és nem hitt: hogy mégis van valaki, aki szereti, aki feleségül venné.

Ettől kezdve Erna rohamosan szépült. Lassanként megjött a kedve, hogy a ruha- és cipőpróbálásra is időt szenteljen. Mindig kevesebbet és mindig ritkábban alkalmazták rá az eddig oly sűrűn használt "slamper" jelzőt. Hogy mást ne mondjak: Erna pontosan ügyelt rá, hogy a blúzának és a szoknyájának összes kapcsai csukva legyenek, és sőt még a tükörből be is igazította a szoknyát a szimmetria törvényeinek figyelembevételével. Egy cipő-művész bámulatos lábbelit készített neki. Asztalos, mikor meglátta benne Erna bokáit, így nyilatkozott:

- Nem tudom, mi történt ezzel a lánnyal. Más lábat csináltattak neki, vagy a

régit átalakították, nem tudom, de az egész lány, most, ahogy van, elragadó, és megérdemli a legkényesebb ízlésű férfiak érdeklődését.

Asztalos persze saját magát is a "legkényesebb ízlésű férfiak" közé számította, és udvarolni kezdett Ernának: a Duna-parton, a jégen, Gerbaudnál, stb., ahogy Budapesten szokás. (Krisztusom! az élet rettenetesen sivár.)

Két héten belül Asztalos remekül vissza volt utasítva. Ernának, az önbizalmának szüksége volt erre, és a kislány helyes ösztönnel feláldozta a parthie-t, mely egyébként egészen megfelelt volna.

Külön említendő, hogy Asztalos a megkéréskor már a legszigorúbb flörtöt űzte Ernával, mert a modern iskola híve lévén elve volt, hogy csak azt a lányt szabad feleségül venni, akit az ember már körülményesen, apróra ismer. Erna a flörttől nem vonakodott, mert Asztalos tetszett neki, de a házasságra vonatkozólag nemet mondott.

Asztalos után még két-három fiatal úr jutott hasonló sorsra. Erna nem dicsekedett velük. Nem a barátnőinek az irigységére dolgozott, saját magát akarta csak rehabilitálni, saját maga előtt. És ez sikerült is.

Mi történt volna, ha történetesen a természet, egyéb fukarsága mellett, azzal az egyetlen tulajdonsággal sem kárpótolja Ernát. Ezt könnyű megmondani. 1. Balázs semmi szín alatt sem kéri meg a kezét, a visszautasítás tehát nem történhetik meg. 2. Erna, minden önbizalom híján, nem fordít gondot továbbra sem ruházatára, és nem keresi fel azt a kiváló mestert, aki számára a fenn említett csodálatos cipőt megalkotta. 3. Ilyenformán Asztalos és a többiek nyilatkozatai is elmaradnak. 4. Erna továbbra is kiállhatatlan spleenes leány marad, mint amilyen azelőtt volt. 5. Az ügy persze még súlyosbodik, mert amint Erna elhagyja a húszat, az egész komédia rosszabbul és rosszabbul fest. 6. Erna érzi, hogy terhére van a családnak, és kezdi magát a családban túrheteretlenül rosszul érezni. Külföldi utat tervez. 7. Nem engedik el, sokat sír, hetekig nem beszél az apjával és az anyjával. 8. A papa és a mama igen diszkréten felléptetnek egy vőlegényt. (Harmincezer forint, mégis szép pénz!) Erna a vőlegényről csak a legnagyobb undor hangján nyilatkozik, de rövidesen megtartják az esküvőt. 9. Erna a második hónapban sűrűn kezdi emlegetni otthon a válást, mire pofont ígérnek neki. 10. A második év végén egy kisleánya születik. Igen rossz háziasszony, tehetségtelen anya, türelmetlen, örökösen makacskodó feleség. A férjet egészen elvadítja hazulról, aki bújában kártyázásnak adja a fejét, stb. stb. ... Szóval, ilyenformán alakulhatott volna Erna élete.

Tudjuk azonban, hogy másként történt, egy apró, de igen jelentékeny véletlen folytán. Az egész történet, a hozzáfűzött kombinációval együtt, tanulságos példája annak az igazságnak, hogy sorsunkat csakugyan apró véletlenek irányítják. Véletlen esetlegességen vagy apró körülményen fordulhat meg egész életünk boldogsága vagy boldogtalansága. Erna, a kiállhatatlan, utálatos kislány, aki örökösen olyan volt, mint egy keserű grimasz, vagy egy alterált akkord, tehát zavart és disszonáns: bájos, egyensúlyozott lelkű lány lett.

Azt hiszem, hogy aki elvenné, egészen jól járna vele.

Büky Anna - A pillanat műve

ma reggel rájöttem, hogy mi a szabadság
a szabadság az az érzés, hogy együtt vagy valakivel
tehát nem vagy egyedül és mégis mindent megtehetsz,
azt, ami jó a te lelkednek

azaz:

olyan lehetsz, amilyen te vagy
okos és buta, szelíd és vad, szép és csúnya, öreg és fiatal
szégyenlős és gátlástalan
a szabadság az a legfőbb emberi érzés, hogy léteznek
emberek, akikkel ha együtt vagy... önmagad vagy.

Beck Tamás: Szomszédok

Alexandra tiszta anyja. Egymástól távol ülő, nagy, dióbarna szemek, kissé homorú orr. Szája keskeny, mintha fogait szüntelenül összeszorítaná dacosan. Aprócska szeplők pöttyözik tejfehér arcát. Vörös haját ő azonban nem fonja varkocsba.

Magamat pedig a Teremtőhöz hasonlítanám. Hiszen én is fogantatásától fogva ismerem ezt a lányt. Pontosabban jelen voltam Alexandra fogantatásánál. Lakótelepi házunk tervezőmérnöke tehet róla. A házigyári elemeket a nyolcvanas évek közepén sikerült úgy egymáshoz illeszteni, hogy Alexandra szüleinek hálósobáját csupán egy vékony válaszfal választotta el a miénktől. Hiába tettek fel egy bakelitlemezt minden alkalommal, amikor szeretkeztek egymással. A hozzánk átsűrődő zajoktól rendszerint mi is kedvet kaptunk feleséggel az együttlétre. Ha belegondolok, akkoriban milyen intenzitással zajlott közöttünk a házasság, nem tudom elhessegetni magamtól annak gyanúját, hogy a lakótelepek tervezésénél népesedéspolitikai szempontokat is figyelembe vettek az illetékesek. E sajátos kölcsönhatásnak voltak persze hátulütői. Különösen az asszonyok szeméremérzetét tette próbára egymás szeretkezéseinek kihallgatása. Ha olykor összefutottunk a lépcsőházban a szomszéd házaspárral, mi, férfiak mintha össze is hunyorítottunk volna sokat sejtetően. Feleségem ellenben vonakodva fogadta a másik nő köszönését, és viszont. Tartózkodó magatartásuk csak akkortájt változott meg, amikor mindkettejük pocakja gömbölyödni kezdett. A kismamák közti szolidaritás jegyében aztán kicserélték egymással tapasztalataikat. Együtt megállapították például, hogy a magzatvíz kitűnően vezeti a hangokat. Mindkét baba rugdalózással reagált a Szomszédok című televíziós sorozat főcímenéjére.

Utólag visszagondolva, talán ez volt az egyetlen közös vonása a két gyereknek. Alexandra néhány hete lediplomázott a közgázon, s megörökölte a szomszéd lakást szüleitől, akik kiköltöztek egy külső kerületbe. A mi fiunk a középiskolát sem tudta befejezni. Alkalmi munkákból élt, aztán gyanús

ügyletekbe keveredett. Amikor jelzáloghitelt vett fel, én és a nejem eléggé el nem ítéhető módon hagytuk magunkat rábeszélni, hogy lakásunk legyen az ingatlanfedezet. A rajkó aztán megpattant külföldre a pénzzel, az otthonunk pedig elúszott.

Feleségemmel szótlanul ülünk megpakolt bőröndjeinken. Várjuk a költöztető cég alkalmazottait, akik majd az átmeneti szállásra visznek bennünket. A reménytelenségtől fásultan hallgatjuk, amint valaki egy CD-t tesz fel a szomszéd lakásban. Alighanem Alexandra hozta fel magával a fiúját. „*Voulez-vous coucher avec moi...*” – csendül fel odaát a sláger. Nejemmel egymásra nézünk.

Mindkettőnknek ugyanaz jut az eszébe. S egyszerre robban ki fogatlan szánkából a nevetés.

Nagy László: Jövök magamhoz

Fentről a holnap messze lát,
a tegnap meg se rebben,
kibomlanak a percen át
elringató ütemben,

az elvirágzott nappalok,
teremtett sorba', rendbe',
a vég felé lépdél gyalog,
a ma hitét kimentve,

mulandó álmodás közül,
ha rámtörődött arca,
az eltelt pillanat mögül
ránéz a lesz-kudarca,

a lenne, még kiváltható,
ott ténfereg a voltban,
a mindenségen átható
színével égre lobban,

hogya ma való lehessen,
és időtlenül örök
fodros hullámokat vessen,
míg magamhoz megjövök.

Sík Sándor: Csendes tavaszi dal

Gyöngyvirágos szép tavasznap,
Testvérül ma elfogadj,
Kisgyereknek, szép-igaznak,
Önmagamnak visszaadj.
Fürge szellő, lég suhanca,
Légy te most a mesterem.
Míg szökellve szétsuhansz a
Friss fűvön, jer, játssz velem!
Új tavasz, legyünk ma egyek!
Add, ma mindent elfeledjek,
Ami nem dal, nem derű,
Nem győzelmes-egyszerű.

Félre tőlem, téli rontás,
Zúzmarázó kételyek,
Sziromrázó részrebontás,
Gondok, árnyak, éjjelek.
Drága köntös, egyszerűség,
Tiszta tóga, légy ruhám;
Kék-fehér tükröd, derűs ég,
Arcom nézze vissza rám.
Zaj ha bennem, elcsituljon,
Csendnek ujjá rám simuljon.
Angyalujjú rejtelem,
Tiszta béke, légy velem!

Victor Hugo: Tavasz

Hosszabbodó napok, fény, lázak és szerelmek!
Tavasz van! Március, április ránk nevetet,
május és június, hónap-barátaink!
Álmos folyók fölött jegenyék törzse ring,
oly lágyan hajlanak, mint óriási pálma;
csöndes erdők alatt madárszárny csattogása;
egy-nevetés a táj s mint zöld, víg társaság,
egymásnak verseket mondogatnak a fák.
A nap kel, homlokán szelíd hajnal-fűzérrel;
az este csupa vágy; s hallani olykor éjjel
az áldott ég alatt, a roppant árny felett
valami végtelen és boldog éneket.

(Nemes Nagy Ágnes fordítása)

V I C C O L D A L

A falusi menyecske bemegy a városba ügyeket intézni.

Dolga végeztével indulna haza, de a vonatot lekéste. Megszólít egy taxist.

- Nem vinne el Kiskunbikkmakkfalvára? Nincs nálam elég pénz, de majd otthon elszámolunk.

A taxis beleegyezik, elindulnak.

Nemsokára egy lucernás mellett megáll a taxis, körülnéz, látja hogy nincs senki a környéken. Kivesz egy takarót a csomagtartóból, és leteríti a lucernás közepébe.

- Jaj, de hát én férjezett vagyok, van két gyerekem!!! - kezdi el a nő.

- És? Én is nős vagyok, van négy gyerekem és kétszáz házinyulam, és mindet etetni kell, úgyszólván hangot se, szedje a lucernát!!!

- Szia anyu. Megyek diszkóba!!

- Diszkóba?! 13 évesen a diszkózásan jár az eszed, és megfelelkezel anyád 26. születésnapjáról???

- Apu, hogy mondják angolul a pópát?

- Goodbye.

- Örömmel utazol el?

- Neem, az asszonnyal...

A férj és a feleség vitatkozik:

- Vedd tudomásul, hogy engem annak idején egy orvos is elvett volna!

- Persze, hogy elvett volna, ha anyád időben jelentkezik abortuszra!

Egy fiatal vállalkozó fényűző irodát bérel, berendezzi luxusbútorokkal, és beül a hatalmas íróasztal mögé. Egyszer belép az irodába egy férfi táskával a kezében. A vállalkozó hirtelen felkapja a telefont és hangosan beszélni kezd. Repkednek a számok, a milliárdok, majd kisvártatva leteszi a kagylót és a férfihoz fordul:

- Miben segíthetek? - kérdi.

Mire a másik:

- Jöttem bekötni a telefont.

Egy házaspár elmegy egy csodakúthoz. Először az asszony hajol be a kútba, és elstutogja a kívánságát. Aztán a férj következik, de túl mélyen behajol és beleesik a kútba.

Mire az asszony felkiált:

- Nahát, ez működik!

A szőke áll a boltban, a kosarát teleteszi uborkával, mikor tele van, visszateszi. Mikor ezt már háromszor megcsinálta, odamegy az őr.

- Mondja, hölgyem, mit csinál?
- Tudja, ma voltam kozmetikusnál, és azt mondta, hogy jót tesz az arcomnak az uborkapakolás...

- Melyik a villamosenergiával legjobban ellátott ország?
- Magyarország. Nagy a feszültség, kicsi az ellenállás, minden csak volt, a vezetők érintése pedig halálos.

A rendőr felesége elküldi a férjét a boltba:

- Hozzál margarint, és ha van tojás, akkor hozz tízet!

Hazajön a rendőr tíz margarinnal:

- Volt tojás!

Haldoklik az öreg Kohn. Mondja a feleségének:

- Asszony, ha meghalok, minden vagyonomat temesd el velem!

Pár nap múlva a temetés után áll a sírnál Kohnné és a barátnője. Azt kérdezi a barátnő:

- Ugye, nem voltál olyan hülye, hogy minden vagyonát betetted abba a kis dobozba az urad mellé!?

- Ó, barátném, én mindig engedelmeskedtem az uramnak. Eladtam minden vagyonát, betettem a számlámra, írtam neki egy csekket, ha beváltja, beváltja, ha nem, nem...

- Haver! Miért nyalogatod azt a könyvet?

- Azt írták benne, hogy lsd. a 28. oldalon...

A cigány álláshirdetésre jelentkezik, mint favágó.

- Hát mondd csak, milyen referenciamunkát tudsz felmutatni, hogy elnyerd az állást?

- Há' dikmá, á káláhári erdőt!

- Cigány, a Kalahári az nem erdő, hanem sivatag!!!

- Mosmá!

Egy szőke nő hazaér a munkából, és megdöbbenve látja, hogy kirabolták a lakását. Azonnal hívja a rendőrséget, akik megígérik, hogy hamarosan jönnek. Nemsokára meg is áll a ház előtt egy rendőrautó. Kiszáll belőle egy rendőr, pórázon vezetve egy nyomozókutyát. A szőke nő áll a kapuban, s a fejét fogva, zokogni kezd.

- Kiraboltak, mindenemet elvitték, kihívom a rendőrséget, és erre, tessék: kit küldenek? Egy vakot!